

Oczekiwania wobec nowego Sejmu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Sejm VIII kadencji zainauguował działalność 12 listopada. Na kilka dni przed tym wydarzeniem – kiedy już powszechnie znane były i wielokrotnie komentowane ostateczne wyniki październikowych wyborów parlamentarnych – zapytaliśmy respondentów, jak postrzegają nowy Sejm na tle poprzedniego, jakie są ich oczekiwania wobec nowo wybranych posłów oraz jakie mają poglądy na temat reprezentatywności izby niższej parlamentu¹.

NADZIEJA CZY ROZCZAROWANIE?

Oczekiwania, że Sejm VIII kadencji będzie lepszy od poprzedniego, są wyrażane niemal dwukrotnie częściej niż w momencie inauguracji działalności Sejmu, który niedawno zakończył swoją pracę. Jednak na tle oczekiwań wobec dotychczasowych izb niższych parlamentu, funkcjonujących w Polsce od 1991 roku, obecne kształtują się raczej przeciętnie – zdecydowanie gorzej niż wówczas, gdy swoją kadencję rozpoczynał Sejm wybrany w 2007 roku, kiedy to oczekiwania na pozytywne zmiany były jak dotąd największe (58% wskazań). Należy też zwrócić uwagę, że odsetek osób obawiających się, iż obecny Sejm będzie gorszy od poprzedniego, jest najwyższy w historii polskiego parlamentaryzmu po 1989 roku (23% wskazań).

Tabela 1

Jak Pan(i) sądzi, czy nowo wybrany Sejm będzie lepszy, taki sam czy też gorszy od poprzedniego?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu							
	I kadencji	II kadencji	III kadencji	IV kadencji	V kadencji	VI kadencji	VII kadencji	VIII kadencji
	X 1991	IX 1993	IX 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011	XI 2015
	w procentach							
Lepszy	37	42	38	48	37	58	20	39
Taki sam	23	25	22	25	36	19	48	22
Gorszy	15	9	15	8	8	7	21	23
Trudno powiedzieć	25	25	26	19	19	16	11	16

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (306) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–11 listopada 2015 roku na liczącej 951 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Pozytywnych zmian w tym zakresie oczekują przede wszystkim osoby o prawicowych poglądach politycznych, regularnie praktykujące religijnie, mieszkające na wsi, uzyskujące relatywnie niskie dochody *per capita* i niezadowolone ze swojej sytuacji materialnej, a także gospodynie domowe. Z kolei zmian na gorsze spodziewają się przede wszystkim badani niepraktykujący religijnie, określający swoje poglądy polityczne jako lewicowe, mieszkający w największych miastach i osiągający najwyższe dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym, a także kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla (patrz tabela aneksowa 1).

Analiza opinii na ten temat w elektoratach potwierdza zależność między oczekiwaniami wobec nowego Sejmu i wynikami wyborów. Nadzieję na to, że będzie on lepszy od poprzedniego, zdecydowanie najczęściej i dość powszechnie wyrażają osoby głosujące na PiS (78% wskazań). Optymizm przeważa także w elektoracie komitetu wyborczego Kukiz'15 (57%). Wyborcy pozostałych ugrupowań wykazują w tym względzie zdecydowanie większy sceptycyzm, przy czym przekonanie, że Sejm VIII kadencji będzie gorszy od poprzedniego, wyraźnie przeważa wśród wyborców Zjednoczonej Lewicy (65% wskazań), PO (54%), a w nieco mniejszym stopniu również w elektoracie Nowoczesnej Ryszarda Petru (44%).

Tabela 2

Elektoraty*	Jak Pan(i) sądzi, czy nowo wybrany Sejm będzie lepszy, taki sam czy też gorszy od poprzedniego?			
	Lepszy	Taki sam	Gorszy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PiS	78	8	1	13
PO	8	24	54	14
PSL**	29	21	29	21
Zjednoczona Lewica**	9	17	65	9
Kukiz'15	57	29	8	6
Nowoczesna	12	26	44	18
Niegłosujący	29	30	20	21

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w wyborach parlamentarnych 25 października br.

** Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

OPINIE O KONFLIKTACH W NOWYM SEJMIE, JEGO SKUTECZNOŚCI I AUTORYTECIE

Jedna trzecia badanych (34%) uważa, że w obecnym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w poprzednim, 29% respondentów sądzi, że będzie ich tyle samo co dotychczas, a co czwarty ankietowany (25%) ma nadzieję, że ich liczba się zmniejszy.

Obawy przed wzrostem liczby konfliktów w nowo wybranym parlamencie wyrażane są wyraźnie rzadziej niż przed czterema laty, ale nadal częściej niż wtedy, gdy swoje urzędowanie rozpoczynały sejmy IV, V i VI kadencji.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, w nowym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji czy też mniej?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu					
	III kadencji	IV kadencji	V kadencji	VI kadencji	VII kadencji	VIII kadencji
	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011	XI 2015
w procentach						
Więcej	46	19	24	11	45	34
Tyle samo	23	27	35	27	35	29
Mniej	20	42	25	51	11	25
Trudno powiedzieć	11	12	16	11	9	12

O tym, że w nowym Sejmie będzie więcej konfliktów, przekonani są przede wszystkim wyborcy Zjednoczonej Lewicy (64% wskazań), a także PO (49%) i Nowoczesnej Ryszarda Petru (48%). Opinia taka jest też relatywnie częsta wśród głosujących na PSL (32%), ruch Kukiz'15 (30%) oraz wśród tych, którzy nie głosowali w październikowych wyborach (40%). Jedynie sympatycy PiS najczęściej twierdzą, że liczba konfliktów w Sejmie zmaleje (44% wskazań). Tylko 13% z nich obawia się, że w obecnej kadencji izby niższej będzie więcej sporów i konfliktów niż w poprzedniej.

Tabela 4

Elektoraty*	Czy, Pana(i) zdaniem, w nowym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji czy też mniej?			
	Więcej	Tyle samo	Mniej	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PiS	13	33	44	10
PO	49	28	15	8
PSL**	32	28	24	16
Zjednoczona Lewica**	64	21	12	3
Kukiz'15	30	37	24	9
Nowoczesna	48	27	17	8
Niegłosujący	40	27	19	14

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w wyborach parlamentarnych 25 października br.

** Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Polacy niejednoznacznie oceniają nie tylko gotowość do współpracy nowo wybranych posłów, ale także potencjalne zmiany związane z prestiżem i skutecznością działania izby niższej parlamentu. Wprawdzie co najmniej dwie piąte badanych ma nadzieję, że obecny Sejm będzie działał sprawniej i skuteczniej niż poprzedni (45%), cieszył się większym

autorytetem społecznym (44%), lepiej reprezentował interesy społeczeństwa (43%) oraz podejmował bardziej trafne decyzje (41%), jednak około jednej trzeciej respondentów wyraża przeciwną opinię w tych kwestiach (odpowiednio: 29%, 34%, 32%, 33%). Poprawy w każdym zakresie oczekuje obecnie zdecydowanie więcej Polaków niż po inauguracji działalności poprzedniej izby, zbliżona liczba badanych do tej po inauguracjach sejmów III i V kadencji oraz wyraźnie mniej niż wówczas, gdy swoją pracę zaczynały sejmy IV i VI kadencji.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie:	Kadencje Sejmu																	
	III	IV	V	VI	VII	VIII	III	IV	V	VI	VII	VIII	III	IV	V	VI	VII	VIII
	Tak						Nie						Trudno powiedzieć					
	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011	XI 2015	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011	XI 2015	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011	XI 2015
	w procentach																	
– cieszył się większym autorytetem społecznym	46	54	40	62	21	44	26	19	29	16	62	34	28	27	31	22	17	22
– podejmował bardziej trafne decyzje	44	56	43	59	29	41	21	14	23	14	47	33	35	30	34	27	24	26
– działał sprawniej i skuteczniej	44	57	41	60	28	45	21	14	25	15	49	29	35	29	34	25	23	26
– lepiej reprezentował interesy społeczeństwa	48	52	40	57	27	43	24	17	25	17	52	32	28	31	34	26	21	25

Przychylnie o szansach poprawy funkcjonowania nowo wybranego Sejmu we wszystkich omawianych wymiarach zdecydowanie częściej niż ogół wypowiedają się przede wszystkim wyborcy Prawa i Sprawiedliwości. Mniej więcej cztery piąte z nich w każdym ocenianym aspekcie spodziewa się poprawy. Wyborcy komitetu Kukiz'15 i PSL w większości przypadków nie różnią się znacząco w opiniach od ogółu społeczeństwa, natomiast w elektoratach Nowoczesnej, PO, Zjednoczonej Lewicy oraz wśród badanych, którzy nie głosowali w ostatnich wyborach, jest stosunkowo najmniej osób uważających, że obecny Sejm w którymkolwiek z wymienionych wymiarów będzie działał lepiej niż poprzedni, przy czym najbardziej sceptyczni w tym względzie pozostają wyborcy Zjednoczonej Lewicy i PO.

Tabela 6

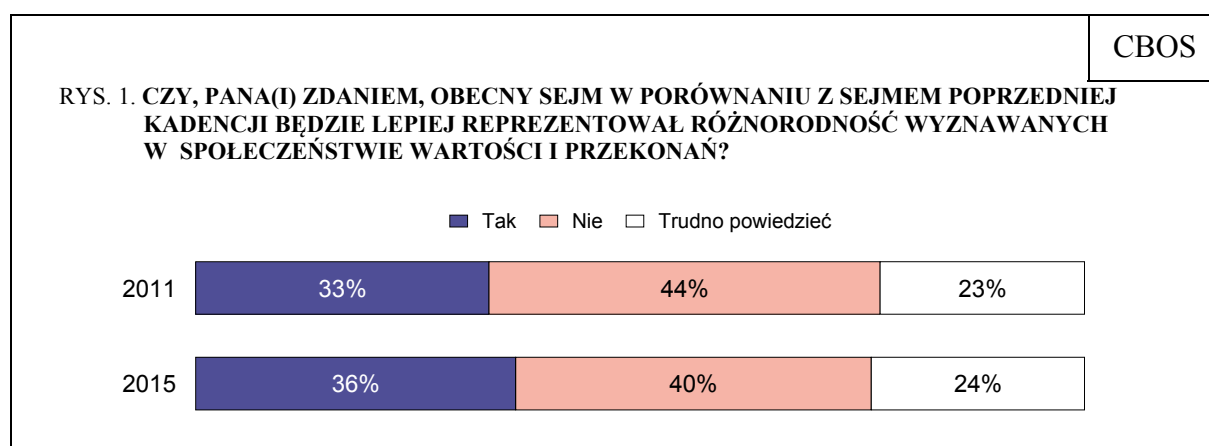
Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie:	Elektoraty*							Ogółem
	PiS	PO	PSL**	Zjednoczona Lewica**	Kukiz'15	Nowoczesna	Niegłosujący	
	odpowiedzi twierdzące w procentach							
– cieszył się większym autorytetem społecznym	78	17	50	12	46	27	36	44
– podejmował bardziej trafne decyzje	82	9	38	12	46	16	35	41
– działał sprawniej i skuteczniej	82	25	38	21	51	38	34	45
– lepiej reprezentował interesy społeczeństwa	84	14	46	6	40	20	35	43

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w wyborach parlamentarnych 25 października br.

** Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

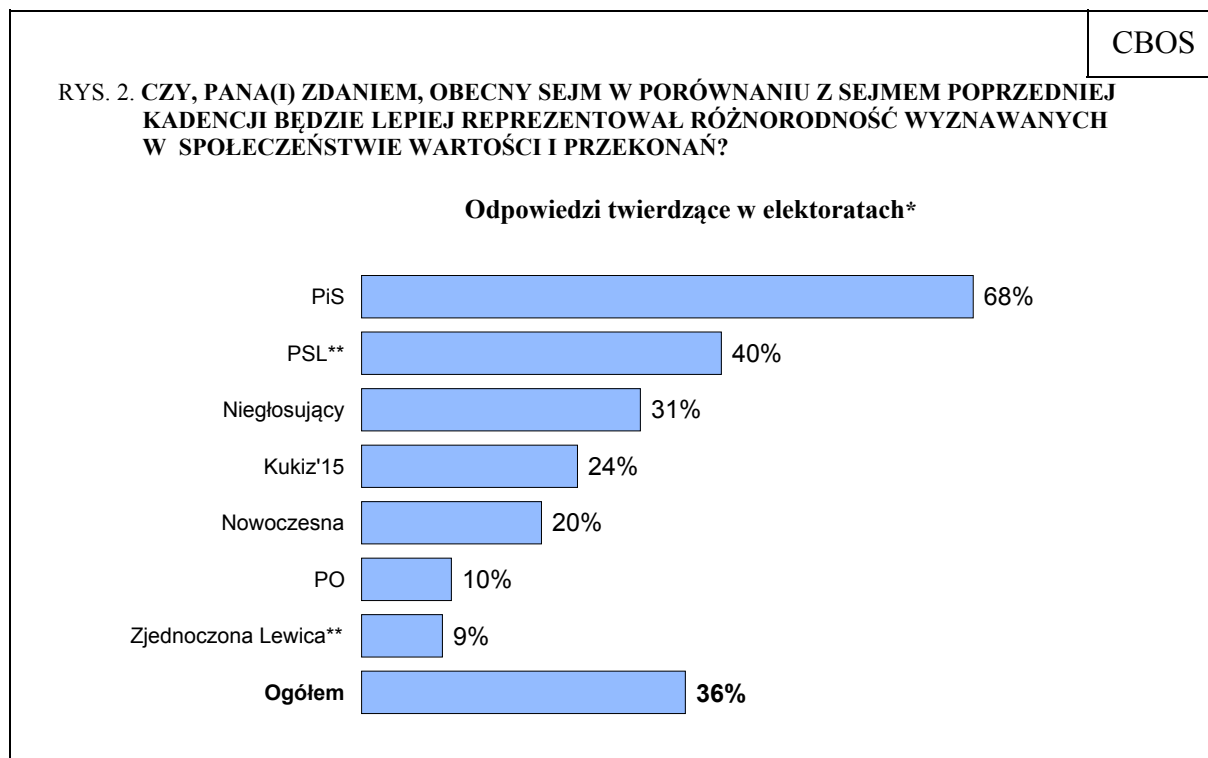
OCENA REPREZENTATYWNOŚCI SEJMU VIII KADENCJI

Jeszcze bardziej niejednoznacznie obecny Sejm oceniany jest pod względem reprezentatywności. Ponad jedna trzecia Polaków (36%) uważa, że będzie on lepiej niż Sejm poprzedniej kadencji wyrażał różnorodność wyznawanych w społeczeństwie wartości i przekonań, natomiast dwie piąte (40%) nie zgadza się z tą opinią. W porównaniu z ocenami formułowanymi na początku kadencji poprzedniej izby tegoroczne opinie wskazują na nieco większe przeświadczenie Polaków co do reprezentatywności obecnego Sejmu.

O większej reprezentatywności Sejmu VIII kadencji niż poprzedniego przekonanych jest ponad dwie trzecie badanych, którzy deklarują, że w wyborach oddali swój głos na Prawo i Sprawiedliwość (68%), dwie piąte wyborców PSL (40%), niespełna jedna trzecia tych,

którzy do urn nie poszli (31%), oraz jedna czwarta głosujących na komitet Kukiz'15 (24%). Z opinią tą zgadza się natomiast jedynie co piąty wyborca Nowoczesnej Ryszarda Petru (20%), co dziesiąty zwolennik PO (10%) oraz co jedenasty głosujący na Zjednoczoną Lewicę (9%).

* Elektoraty określone na podstawie deklaracji głosowania w wyborach parlamentarnych 25 października br.

** Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Ponad dwie trzecie badanych (69%) jest przekonanych, że w Sejmie znaleźli się posłowie myślący podobnie jak oni, przy czym co szósty (16%) identyfikuje się z poglądami większości parlamentarzystów, a ponad połowa (53%) z częścią z nich. Co piąty Polak (21%) twierdzi, że w Sejmie nie ma posłów, którzy reprezentowaliby jego punkt widzenia. Opinie o reprezentatywności obecnej izby niższej parlamentu są nieco lepsze od opinii dotyczących Sejmu poprzedniej kadencji, podobne do opinii odnoszących się do sejmów V i VI kadencji na początku ich działalności oraz gorsze niż formułowane w momencie rozpoczynania pracy przez sejmy III i IV kadencji.

Tabela 7

Czy ma Pan(i) poczucie, że w nowym Sejmie znaleźli się posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu					
	III kadencji	IV kadencji	V kadencji	VI kadencji	VII kadencji	VIII kadencji
	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011	XI 2015
	w procentach					
Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	17	18	13	12	8	16
Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	60	57	52	56	55	53
Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	10	12	23	15	26	21
Trudno powiedzieć	14	13	12	17	11	10

Wśród wyborców partii, które weszły do parlamentu, zdecydowana większość uważa, że w Sejmie znaleźli się przynajmniej niektórzy posłowie myślący podobnie jak oni. Na zupełny brak reprezentacji stosunkowo najczęściej uskarżają się osoby, które nie wzięły udziału w październikowych wyborach (32%) oraz wyborcy Zjednoczonej Lewicy (24%), nieobecnej w Sejmie VIII kadencji ze względu na nieprzekroczenie progu wyborczego. Trzeba dodać, że również w tych grupach większość respondentów utożsamia się z poglądami przynajmniej niektórych posłów zasiadających w obecnym Sejmie.

Tabela 8

Elektoraty*	Czy ma Pan(i) poczucie, że w nowym Sejmie znaleźli się posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?			
	Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PiS	37	50	7	6
PO	5	70	19	6
PSL**	21	50	17	12
Zjednoczona Lewica**	3	61	24	12
Kukiz'15	8	73	17	2
Nowoczesna	2	74	16	8
Nie głosujący	12	42	32	14

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w wyborach parlamentarnych 25 października br.

** Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Około dwóch piątych dorosłych Polaków oczekuje, że nowy parlament będzie lepszy od poprzedniego (39%), co znaczy m.in., że będzie działał sprawniej i skuteczniej (45% wskazań), cieszył się większym autorytetem społecznym (44%), lepiej reprezentował interesy społeczeństwa (43%) oraz podejmował bardziej trafne decyzje (41%). Nieco większe wątpliwości dotyczą tego, czy będzie lepiej reprezentował różnorodność wyznawanych w społeczeństwie wartości i przekonań. O tym, że tak będzie, przekonanych jest 36% badanych, a 40% jest przeciwnego zdania, przy czym aż dwie trzecie ogółu respondentów (69%) znajduje w obecnym Sejmie posłów myślących podobnie jak oni. Swoją reprezentację dostrzega także ponad połowa niegłosujących oraz zdecydowana większość wyborców Zjednoczonej Lewicy, która ze względu na nieprzekroczenie progu wyborczego nie weszła do parlamentu.

Opinie na temat obecnego Sejmu są wyraźnie lepsze niż wyrażane u progu kadencji poprzedniego parlamentu, gdy po raz drugi formowała rząd Platforma Obywatelska wraz z Polskim Stronnictwem Ludowym, natomiast zdecydowanie gorsze niż na początku działalności Sejmu VI kadencji – wybranego w wyniku przyspieszonych wyborów parlamentarnych po dymisji rządu Jarosława Kaczyńskiego.

Największe oczekiwania wobec Sejmu VIII kadencji mają oczywiście wyborcy PiS, partii mającej większość parlamentarną, a w drugiej kolejności komitetu wyborczego Kukiz'15 – formacji, która po raz pierwszy znalazła się w parlamencie uzyskując w wyborach trzeci wynik. Wyborcy pozostałych ugrupowań są zdecydowanie bardziej sceptyczni w wyrażanych opiniach, przy czym największym pesymizmem cechuje się elektorat nieobecnej w parlamencie Zjednoczonej Lewicy. Dość duże obawy mają także wyborcy byłej partii rządzącej – PO, której udział w obecnym Sejmie jest wyraźnie mniej liczny niż w poprzednim.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI